

Verksamhetsplan för FoU Södertörn år 2018

FoU Södertörn är en forsknings- och utvecklingsenhet inom socialtjänsten och ägs av tio kommuner i Södertörnsområdet (Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje, Tyresö och Värmdö). FoU Södertörns uppdrag är att bidra till en systematisk metod- och kunskapsutveckling inom socialtjänstens funktionshinder- och individ- och familjeomsorgsområden.

Enligt avtal ska FoU Södertörn:

- Utifrån medborgarfokus identifiera utvecklingsbehov inom ovanstående verksamhetsområden, genom att omvärldsbevaka och följa aktuell samhällsutveckling och förändringar som påverkar verksamhetsområdena.
- Föreslå utvecklingsprojekt utifrån identifierade utvecklingsbehov och evidens, som ger verksamheterna förutsättning till innovation och nytänkande.
- Utvärdera effekt och nytta med nya och befintliga arbetsätt för att säkerställa medborgarnytta och kvalitet.
- Bidra till att sprida information om och bidra till implementering av aktuell forskning och utvärderade metoder inom ovanstående verksamhetsområden.
- Bidra till effektiva metoder för utvärdering och uppföljning.
- Skapa arenor och nätverk för samverkan och kunskapsutveckling.
- Ge stöd och handledning i samband med FoU-projekt.

Verksamhet

FoU Södertörns arbete med systematisk metod- och kunskapsutveckling sker dels genom ett flertal kunskaps- och utvecklingsgenererande projekt, dels genom nätverk och samverkan med ägarkommuner, andra aktörer inom socialtjänstområdet samt högskolor och universitet, dels genom gemensamma aktiviteter med och för ägarkommunerna.

FoU Södertörns arbete utgår från verksamhetens och anställdas behov i ägarkommunerna. Utöver lokala behov påverkas det sociala arbetet av samhällsutvecklingen i stort. FoU Södertörns omvärldsbevakning inbegriper därför dels samhällsutveckling lokalt och nationellt, dels ny lagstiftning, dels forskning inom det sociala fältet, dels andra aktörers utvecklingsåtgärder avseende socialt arbete.

Genom att granska, följa och utvärdera lokala arbetssätt och bidra med forsknings- och metodkunskap erbjuder FoU Södertörn kommunerna möjlighet till kvalitet och nytänkande. Ett projekt kan ta sin början i en specifik verksamhet men har alltid relevans för alla kommuner. Med stöd av forskning lyfts de verksamma komponenterna fram vilka kan nyttjas i fler sammanhang.

Samverkan

FoU Södertörn skapar arenor för samverkan och driver nätverk inom olika verksamhetsområden (missbruks-, familjehems-, familjerätts-, BBIC-, utvecklingsledarnätverk) vilket ger möjligheter för FoU Södertörn att sprida kunskap om verksamma arbetssätt, metoder och forskning samt att inhämta aktuella behov hos kommunerna. FoU Södertörn medverkar också i nätverk som avser regional och nationell samverkan avseende FoU-frågor.

FoU Södertörn är via avtal knuten till Ersta Sköndal Bräcke Högskola och Södertörns högskola och samarbetar i flera projekt med forskare från olika lärosäten bland annat Stockholms universitet.

Kunskapsspridning

Projekten genererar ny kunskap som utgör grunden för utveckling avseende metoder, arbetssätt och innovationer i kommunerna. För varje projekt görs en specifik kommunikationsplan som preciserar vilken målgrupp som bör nås och hur kunskapen ska förmedlas för att ge mest effekt. Kunskapsspridning görs via rapporter i olika format, arbetsmaterial, filmer, föreläsningar, konferenser, seminarier, workshops och riktade utskick till tidskrifter.

FoU Södertörns hemsida spelar en viktig roll för att sprida aktuell kunskap men fungerar också som en kunskapsbank med information om genomförda projekt, tidigare publicerade rapporter osv. Ytterligare kanaler för att nå ut är FoU Södertörns Facebooksida samt nyhetsbrevet InFoU.

Verksamhet år 2018

Utifrån en analys av kommunernas utvecklingsbehov, samhällsförändringar med påverkan på socialtjänsten och evidens kommer FoU Södertörn under år 2018 att fokusera på tre prioriterade områden:

Barnperspektiv

Trots att barnperspektivet sedan flera år tillbaka är inskrivet i både SoL och LSS saknas många gånger barnets perspektiv i socialtjänstens arbete. Barnets svaga position har medfört att regeringen tillsatt en nationell samordnare inom den sociala barn- och ungdomsvården för att kraftsamla runt frågan. Dessutom avses barnkonventionen att göras till lag vilket medför att kommunerna har ett förberedelsearbete att utföra. Forskning visar att frånvaron av barnets perspektiv leder till att

förutsättningarna för att ge rätt stöd minskar.¹ Det gäller exempelvis barn som utsatts för våld.² Det avser också barn vars föräldrar är i svåra vårdnadskonflikter.³ Det visar sig att barn med funktionsnedsättning tillfrågas i ännu lägre utsträckning än andra barn trots att forskning visar att de är extra utsatta för våld och övergrepp.⁴

FoU Södertörn har under många år arbetat med barnperspektivet och under år 2017 har två studier med fokus på barn i ekonomiskt bistånd och barn med funktionsnedsättning i socialt utsatta familjer uppmärksamats. I dessa studier framträder den lokala praktikens betydelse och att kommunernas utvecklingsarbete måste ta sin början i sina unika förutsättningar.

Barnperspektiv är ett fokusområde under år 2018 och syftar till att utifrån evidens ge kunskap för att stödja kommunerna att hitta verksamma metoder i arbetet med och för barn.

Projekt: Ensamkommandes vägar ut i vuxenlivet- sociala och familjerelaterade perspektiv

Barns medskapande inklusive barnsamtal inom IFO

Barnperspektiv inom försörjningsstöd

Barnperspektiv inom LSS

Systematisk uppföljning

Arbetet för en evidensbaserad praktik bygger på verksamheternas kunskaper om vilka brukare/klienter de möter, vilka insatser som sätts in samt uppföljning av hur det gick. Sådan systematisk uppföljning avser individen, men kan lyftas till både verksamhets- och nationell nivå. Den lokala praktikens kunskaper om sina egna klienter är grunden för att kunna säkerställa medborgarnytta och kvalitet. Socialstyrelsen har utarbetat flera stödmaterial för att underlätta detta arbete, men det finns många utmaningar. Verksamheterna kan behöva stöd i att formulera mål, att hitta metoder för att mäta utveckling och för att analysera sina resultat. FoU har stöttat sådana processer inte minst genom den workshopserie som arrangerades för utvecklingsledare.

En evidensbaserad praktik omfattar också effektiva metoder. De evidensbaserade metoderna inom socialtjänstens område är få och tendenser pekar istället på att intresset vrids mot vad som kan kallas användbar evidens. Istället för att lyfta enskilda metoder paketerade som helhetslösningar diskuteras istället en metods verksamma komponenter.⁵ Hur kan evidensbaserade metoder anpassas till sin kontext på ett medvetet och reflekterat sätt?

---

¹ Heimer, Maria; Näsman, Elisabet och Palme, Joakim (2017) *Rättighetsbärare eller problembärare? Barns rätt att komma till tals och socialtjänstens insatser*. Stockholm: Allmänna Barnhuset.

² Linell, Hanna (2017) *Child protection through an abuse-focused lens: Adolescent victimization and Swedish social services responses*. Stockholm: Universitetet.

³ Röbäck, Karin (2012) *Barns röster i vårdnadsvister – om verkställighet och professionellas riskbedömningar*, Göteborg: universitetet.

⁴ Svedin, Carl Göran; Jonsson, Linda och Landberg, Åsa (2016) *Om barn med funktionsnedsättning i Sverige och deras utsatthet för våld och kränkningar*. Stockholm: Allmänna Barnhuset.

⁵ Hasson, Henna och von Thiele Schwarz, Ulrica (2017) *Användbar evidens. Om följsamhet och anpassningar*. Stockholm: Natur & Kultur. Oscarsson, Lars (2009) *Evidensbaserad praktik inom socialtjänsten*. Stockholm: SKL.

FoU Södertörn har i sitt arbete stor erfarenhet att utvärdera, följa upp och processtödja kommuners arbetsätt och metoder. Den systematiska uppföljningen kan också avse att dokumentera och granska socialarbetarnas professionella kunskap. Sådan kunskap gynnar det sociala arbetets evidensbaserade praktik.

Systematisk uppföljning avseende individ- och verksamhetsnivå är ett fokusområde under år 2018. Syftet är dels att utvärdera nytta, dels att stötta ägarkommunernas arbete med systematisk uppföljning i syfte att stärka en evidensbaserad praktik inom socialtjänsten.

Projekt: Utökad stöd till små barn och deras familjer

Botkyrka systematisk uppföljning

Familjehemsplacerade barns umgänge

Utvärdering av konflikt och försoning

IBIC och genomförandeplaner

Projekt inom försörjningsstöd

Samverkan

Specialiseringen av samhällets stöd har inneburit att en viss typ av klienter eller en viss typ av problematik inte på ett adekvat sätt kan lösas enbart av en enhet utan svårigheterna berör två eller flera enheter.⁶ Detta beskrivs ofta som att organisationen har stuprör som inte kan anpassa sig till denna klients specifika problem.⁷ Bristande samverkan leder inte bara till att klienter riskerar att hamna mellan stolarna, utan kan också leda till att väsentliga brister i stödet inte upptäcks vilket är ytterst problematiskt utifrån medborgarfokus. Det är viktigt att utifrån den lokala kontexten hitta möjligheterna till fungerande samverkan mellan enheter inom socialtjänsten och dess samarbetspartners.

Samverkan är ett fokusområde under 2018 och målet är att utifrån medborgarnytta stötta kommunerna med att identifiera hinder för samverkan i specifika frågor för att sedan bidra till att hitta fungerande samarbetsmetoder.

Projekt: Samordnad vård för missbruksproblematik och psykisk ohälsa

Utvecklade öppenvårdsinsatser för personer med beroendeproblematik och deras anhöriga

Kompetensutveckling och samverkan inom missbruksområdet

Vad gör socialpsykiatrins brukare på dagarna?

---

⁶ Perlinski, Marek (2010) *Skilda världar – specialisering eller integration i socialtjänstens individ- och familjeomsorg*. Umeå: Institutionen för socialt arbete.

⁷ Grell, Pär, Nader, Ahmadi och Blom, Björn (2016) "Sometimes it's really complicated – clients with complex needs on their encounters with specialised personal social service organisations in Sweden", *Nordic Social Work Research*.

Hemma – ett sexualupplysningsprojekt för familjehem

Samarbete med akademien - ansökning om forskningsmedel

Personella resurser

Under år 2018 finns utrymme för 7,4 heltidstjänster i FoU Södertörns grundbudget.

1 FoU-chef
2 Forskningsledare
4 Forskningsassistenter
0,4 ekonomiassistent

Dessutom samfinansierar ägarkommunerna två riktade utvecklingsledartjänster på halvtid. Den ena tjänsten omfattar utbildning i samt samordning av Barns Behov I Centrum. Den andra avser grundutbildning till familjehem samt utvecklingsarbete inom familjehemsvården.

0,5 utvecklingsledare familjehemsvård
0,5 BBIC-samordnare

Externa utvärderingar ger ett utrymme för sammanlagt 1,6 tjänster under 2018.

1,6 projektmedarbetare i externfinansierade projekt

För att kunna möta kommunernas behov, som snabbt kan förändras, präglas FoU Södertörn av flexibilitet. Mer akuta behov kan göra att projekt får stå tillbaka en tid för att sedan aktiveras igen. Nya projekt kan medföra att en viss omstrukturering av personella resurser görs.

Fokusområde barnperspektiv

Ensamkommandes vägar ut i vuxenlivet- sociala och familjerelaterade perspektiv (fortsättningsprojekt)

Bakgrund: Sedan år 2009 har FoU huvudsakligen med stöd av externa medel följt socialtjänstens arbete med ensamkommande ungdomar genom intervjuer med både socialsekreterare och ungdomar. Flera rapporter, konferenser och workshops har hållits på detta tema.⁸ Det finns således en gedigen kunskapsgrund inom området. Denna kunskap medförde exempelvis att FoU Södertörn snabbt kunde etablera en familjehemsutbildning som vände sig till dem som tog emot ensamkommande. Socialstyrelsen har haft den utbildningen till grund för sin omarbetning av studiematerialet *Ett hem att växa i*.

Omvärldsanalys: De stora antal ensamkommande ungdomar som kom hösten 2015 engagerar fortfarande socialtjänstens verksamheter. Genom att följa upp de ungdomar som med stöd av socialtjänsten redan etablerat sig ges möjligheter att dra nytta av deras erfarenheter för att stödja mottagandet idag.

Kort beskrivning: De flesta ensamkommande barn som under senare år sökt asyl i Sverige har varit i tonåren. I en juridisk mening är många av dem vuxna idag. Utifrån en longitudinell forskningsansats ska FoU Södertörn fortsätta följa unga vuxna som tidigare deltagit i forskningsprojektet Ensamkommande barn – studier av barns/ungdomars bakgrund, ankomsttid och framtid i Sverige. Detta för att studera deras vuxenblivande utifrån sociala och familjerelaterade frågor. Estimerad tidsåtgång: 25 veckor.

Målsättning: Genom att lyfta ensamkommandes (brukares) erfarenheter av socialtjänstens mottagande förväntas studien bidra till att identifiera fortsatta stödbehov, skapa verk samma arbetsätt samt ge teoretiska insikter om barn och unga - vilka som minderåriga sökt asyl i Sverige utan sin familj

---

⁸ Backlund, Eriksson, von Greiff och Åkerlund (2012) *Ensam och flyktingbarn*. FoU Södertörn Rapport 2012:1; Backlund, Eriksson, von Greiff och Åkerlund (2014) *Ensamkommande barn och ungdomar – erfarenheter från Stockholms län*. FoU Södertörn: Rapport 2014:3; Backlund, Eriksson, von Greiff, Nyberg och Åkerlund (2014) *Ensamkommande barn och ungdomar – ett longitudinellt perspektiv*, FoU Södertörn: Rapport 2014:4; Åkerlund, Eva-Marie (2016) *Liv i kollektiv. Vardagsliv bland ensamkommande ungdomar på institution*. Linköping: universitetet.

Barns medskapande inklusive barnsamtal inom IFO (fortsättningsprojekt)

Bakgrund: Detta projekt har tillkommit på IFO-chefsnätverkets önskemål hösten 2016 och vikten av att projektet fortsätter under kommande år protokollfördes på styrgruppsmötet den 22 september 2017.

Omvärldsanalys: En tydlig riktning i samhällets förståelse av barn är att de är aktiva subjekt som deltar i att forma och påverka sina egna villkor.⁹ Den nationella samordnaren har i flera sammanhang kommenterat hur lite tid barnet ägnas inom den sociala barnvården. Detta har bland annat studerats i tidsstudier. Att aktivt arbeta med barnperspektivet ligger också i linje med regeringens intentioner att göra barnkonventionen till lag. Aktuell forskning visar att barnens perspektiv fortfarande underordnas trots att barnperspektivet varit inskrivet länge i socialtjänstlagen.¹⁰

Kort beskrivning: Samtal med barn och ungdomar sker i låg utsträckning i de utredningar där de berörs. Hur kan kvaliteten i barnsamtal ökas? Hur upplever barn och ungdomar relationen till socialtjänsten?

Projektet sker i nära samarbete med kommunerna. Det krävs en analys av vad som uppfattas som problematiskt för att inkludera barnen i utredningarna, vilka åtgärder som kan vidtas för att förbättra situationen och hur ett sådant arbete kan komma till stånd. Ambitionen är också att låta barn medverka som experter på sin egen situation. Estimerad tidsåtgång: 30 veckor.

Målsättning: Att ge verksamheterna förutsättningar till nytänkande och konkreta verktyg för att sätta barns representationer, uppfattningar och erfarenheter i centrum, och därigenom öka nyttan och kvaliteten i formerna för barnsamtal.

Barnperspektiv inom försörjningsstöd

Bakgrund: Behovet av att ytterligare förstärka barnperspektivet inom försörjningsstödsområdet påtalades av några kommuner. Efter ett antal fokusgruppsintervjuer med socialsekreterare publicerades *Barnet mellan raderna – en intervjustudie om barn och ekonomiskt bistånd* (Åkerlund 2017).

Omvärldsanalys: Huvudparten av forskning om barn och försörjningsstöd saknar barnets eget perspektiv på sin situation. Här ges en möjlighet att fylla en kunskapslucka. Mot bakgrund av att cirka en tredjedel av dem som tar emot försörjningsstöd är barn är barnens egna upplevelser om vilka behov de har viktigt för socialtjänstens arbete.¹¹ Den forskning som studerat barns upplevelser av att i sin

---

⁹ Alanen, L. och Mayall, B., red. (2001) *Conceptualising Child-Adult Relations*. London: Routledge. Falmer Press; James, A., Jenks, C. och Prout, A., red. (1998) *Theorizing Childhood*. London: Polity Press; James, A. och Prout, A. (1990) *Constructing and Reconstructing Childhood*. Basingstoke: Falmer Press.

¹⁰ Linell, Hanna (2017) *Child protection through an abuse-focused lens: Adolescent victimization and Swedish social services responses*. Stockholm: universitetet.

¹¹ socialstyrelsen.se/statistik/statistikefteramne/ekonomisktbistand

familj ha det sämre ställt än andra visar att de tar ansvar och utformar sitt vardagsliv i förhållande till familjens begränsade ekonomiska resurser samt att det påverkar deras relationer med andra barn.¹²

Kort beskrivning: Det är angeläget att fördjupa kunskaperna i ägarkommunerna om vad ett barnperspektiv i ekonomiskt bistånd kan innebära vilket lämpligen sker genom workshops ute i kommunerna. Studien ovan bör under året fördjupas genom att inkludera barns egna perspektiv på att leva i en familj med knapp ekonomi. Estimerad tidsåtgång: 25 veckor.

Målsättning: FoU Södertörn inhämtar och analyserar barnens (brukarnas) erfarenheter för att stärka professionens förståelse av ett barnperspektiv inom försörjningsstöd, bland annat mot bakgrund av att FN:s barnkonvention om att öka professionellas barnperspektiv och göra barn och unga mer delaktiga i processer som rör dem avses bli lag. Barnen blir därmed medskapare till evidens avseende arbetsmetoder inom ekonomiskt bistånd.¹³

Barnperspektiv inom LSS

Bakgrund: FoU Södertörn har sedan flera år arbetat med barnperspektiv inom LSS. Under 2017 har rapporten *Samverkan för barn med funktionsnedsättning i socialt utsatta familjer* kommit.

Omvärldsanalys: Arbetet med både ny LSS-lagstiftning och arbetet med att göra barnperspektivet till lag vittnar om frågans angelägenhet. I möte med LSS-handläggare och barnhandläggare är efterfrågan på kunskap inom detta område stort. Forskning visar att barn med funktionsnedsättning har svårare än andra barn att göra sin röst hörda och dessutom att de i högre utsträckning än andra barn utsätts för våld och övergrepp.¹⁴

Kort beskrivning: Rapporten från år 2017 bör spridas i kommunerna genom riktade insatser. Under 2018 fördjupas kunskaperna om barnperspektiv genom en studie av korttidsboenden. Korttidsboende är en insats som dels riktar sig till föräldrar för återhämtning, dels till barn för rekreation och ökad självständighet. Det finns således ett dubbelt syfte med insatsen där föräldrarnas vilja är överordnad. Hur hanteras detta av handläggarna? Hur upplever barnen själva att de är delaktiga i utformningen av insatsen? Estimerad tidsåtgång: 25 veckor.

Målsättning: Utifrån evidens stötta kommunerna i att hitta fungerande arbetssätt som inkluderar ett barnperspektiv.

---

¹² Harju, Anne (2008) *Barns vardag med knapp ekonomi. En studie om barns erfarenheter och strategier*. Växjö: universitetet; Näsman, Elisabet, Ponton von Gerber, Christina och Fernqvist, Stina (2012) *Barnfattigdom: om bemötande och metoder ur ett barnperspektiv*. Stockholm: Gothia Förlag.

¹³ Cederborg, Ann-Christine (2012) "Barnperspektiv i myndighetsutövning", *Locus. Tidskrift för forskning om barn och ungdomar* (1-2):6-27.

¹⁴ Hultman, Lill, Pergert, Pernilla och Forinder, Ulla (2016) "Reluctant participation – the experiences of adolescent with disabilities of meetings with social workers regarding their right to receive personal assistance", *European Journal of Social Work*.doi 10.1080/13691457.2016.1201051; Svedin, Carl Göran, Jonsson, Linda och Landberg, Åsa (2016) *Om barn med funktionsnedsättning i Sverige och deras utsatthet för våld och kränkningar*. Stockholm: Allmänna Barnhuset.

Fokusområde systematisk uppföljning

Utökad stöd till små barn och deras familjer

(fortsättningsprojekt) (Externfinansiering Huddinge avslutas 2018)

Bakgrund: Externfinansierad utvärdering.

Omvärldsanalys: Genom åren har FoU haft flera projekt som berör familjecentraler. Under 2017 har FoU också haft ett annat utvärderingsuppdrag avseende familjecentral i Huddinge under 2017. Dessutom påbörjades ytterligare en utvärdering om familjecentral i en annan kommun som fick ställas in pga avsaknad av medel. Det finns ett ökat intresse för familjecentralers eller familjecentralsliknande verksameters arbete i utsatta områden. Det finns också stort intresse för samarbete mellan socialtjänst och barnvårdscentral där en av södertörnskommunernas alternativ till den ekonomiskt dyrare Rinkebymodellen uppmärksammas. Intresset bottnar i ambitionen att skapa förutsättningar för mer jämlik hälsa hos barn och deras föräldrar i socioekonomiskt utsatta områden. Forskning visar att familjecentraler kan vara en bra plattform för både generella och riktade insatser.¹⁵

Kort beskrivning: Projektet består av tre olika delar: föräldrastödsprogrammet *Trygghetscirkeln*, enskilda föräldrasamtal samt hembaserad behandling.

Trygghetscirkeln (Circle of Security) är ett föräldrainterventionsprogram utvecklat i USA som syftar till att förmedla anknytningsteori genom ett antal nyckelbegrepp om barns behov. Metoden vilar på tre teoretiska utgångspunkter: *Anknytning*; barnets närhetssökande för att få tröst, skydd och för att lära sig organisera sina känslor. *Bindning*; föräldrarnas känslomässiga engagemang i sitt barn för att trösta, skydda och hjälpa barnet att ta hand om sina känslor. *Utforskande*: barnets instinkt att stilla sin nyfikenhet för att lära sig nya saker, när det känner att omgivningen är trygg och säker. Projektet består av åtta gruppträffar, en träff var fjortonde dag. Växelvis arbetar behandlarna med föräldrasamtal och hembaserad behandling.

Utvärderingen baseras på intervjuer med deltagande föräldrar, observationer av gruppträffar i Trygghetscirkeln samt intervjuer med projektledarna (behandlarna).

Utvärderaren återkopplar resultat till projektledare och styrgrupp kontinuerligt under projektets gång. Estimerad tidsåtgång: 5 veckor.

Målsättning: Att utvärdera nyttan av den anpassade arbetsmetoden.

---

¹⁵ Bing, Vibeke och Abrahamsson, Agneta (2011) "Vem ska annars göra det vi gör – om socialt arbete på familjecentral", *Socialmedicinsk tidskrift* vol 88, Nr 2; Lundström Mattsson, Åsa (2004) *Socialt förebyggande arbete. Med familjecentralen som arena*. FoU Södertörn rapport nr 41/04.

Botkyrka systematisk uppföljning (fortsättningsprojekt) (Externfinansiering Botkyrka)

Bakgrund: I de kartläggningar som FoU gjort avseende öppenvårdsinsatser inom barn/unga samt missbruksområdet uppenbarades de svårigheter kommunerna har att systematiskt följa upp sina insatser. FoU anordnade en workshopserie i systematisk uppföljning för utvecklingsledare år 2016. Detta inspirerade till flera satsningar inom kommunerna där bland annat Botkyrka gör en mer omfattande satsning med syfte att utveckla den systematiska uppföljningen på resursenheten för att förbättra verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa.

Omvärldsanalys: En förutsättning för en evidensbaserad praktik är kunskap om den målgrupp man arbetar med, vilka insatser man erbjuder, vad insatserna innehåller och om klienten uppnår sina mål. Systematisk uppföljning handlar om att kunna följa enskilda klienters förändring, om behoven tillgodoses och om insatser genomförs. Om resultaten sammanställs på verksamhetsnivå kan det även ge kunskap om verksamhetens målgrupper, vilka insatser som används och om situationen förbättras för dem som tar del av dem. Att tillfråga klienter och anhöriga om deras upplevelser av insatserna är värdefullt och kan ge stärkt förtroende från dem som berörs. Att systematiskt följa upp insatser är således viktigt både ur ett verksamhets- och brukarperspektiv.¹⁶ Sådan kunskap kan hjälpa verksamheten att utveckla sina arbetsprocesser, anpassa utbudet av insatser efter behoven och planera användningen av resurser.¹⁷ Socialstyrelsen har därför skapat en webbaserad utbildning och handledning i systematisk uppföljning.

Kort beskrivning: FoU stöttar arbetet med en systematisk uppföljning inom resursenheten för barn och unga i Botkyrka genom att handleda verksamheterna att hitta mätbara mål och metoder för mätning. Handledningen sker i direktkontakt med verksamheterna. En återkommande dialog förs med stöd- och utvecklingsenheten kring hur arbetet i grupperna fortskrider. Estimerad tidsåtgång: 8 veckor.

Målsättning: FoU ska genom metodstöd och kunskap om evidens inom den sociala barnvården förse verksamheterna med verktyg och förmåga att följa upp sin egen verksamhet.

Familjehemsplacerade barns umgänge (fortsättningsprojekt) (Externfinansiering Socialstyrelsen)

Bakgrund: Inom ramen för utvecklingsledartjänst inom familjehemsvården har utvecklingsledaren anordnat erfarenhetsutbytesdagar för familjehemspersonal. Temat har vid flera träffar varit umgänge. Ett angeläget utvecklingsbehov har identifierats. Diskussionerna vid erfarenhetsutbytesdagarna har sammanfattats till ett bedömningsstöd för att kunna fatta beslut om umgänge. I syfte att öka kvaliteten har externa forskare inom barnområdet konsulterats. Forskarna har bidragit med synpunkter som har

---

¹⁶ Myndigheten för vårdanalys (2016). *Missar vi målen med missbruks- och beroendevården? Om uppföljning av resultat ur ett patient- och brukarperspektiv*. Rapport 2016:2. Stockholm: Myndigheten för vårdanalys.
<http://www.vardanalys.se/Rapporter/2016/Missar-vi-malen-med-missbruks--och-beroendevarden/>

¹⁷ Socialstyrelsen (2014). *Systematisk uppföljning. Beskrivning och exempel*. Stockholm: Socialstyrelsen.
<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2014/2014-6-25>

inarbetats i bedömningsstödet. Socialstyrelsen har just nu ett regeringsuppdrag att göra ett kunskapsunderlag avseende umgänge och efterlyste praktikens erfarenheter. Tillsammans med Södertörns högskola har FoU Södertörn fått i uppdrag av Socialstyrelsen att utvärdera användarvänlighet av FoU:s stödmaterial "bedömningsstöd för familjehemsplacerade barns umgänge".

Omvärldsanalys: Det finns omfattande svensk forskning om familjehemsvården men när det specifikt gäller umgänesfrågan är forskningen mycket begränsad. Samtidigt är familjehemsplacerade barns umgänge en central fråga inom socialtjänstens familjehemsvård. Vid FoU Södertörns erfarenhetsdagar med Södertörnskommunerna och vid de fokusgruppsintervjuer som har genomförts inom ramen för den pågående utvärderingen har det framkommit att umgänge är en fråga som diskuteras mycket i arbetsgrupperna inom familjehemsenheterna. Handläggarna upplever att det många gånger är svårt att göra goda bedömningar i enlighet med barnets bästa. Det finns inte mycket stöd idag för handläggarna i hur de ska arbeta med umgänesfrågan. De efterfrågar ett systematiskt stöd för ett mer professionellt och rättssäkert arbetssätt.

Kort beskrivning: Södertörnskommunernas familjehemsverksamheter har under flera år arbetat med umgänesfrågan på sina erfarenhetsdagar vilket har resulterat i framtagandet av ett stöd för bedömning av umgänge. Detta stöd utvärderas under år 2017 med medel från Socialstyrelsen. Utvärderingens resultat bör användas för att arbeta vidare med frågan för att fördjupa kunskapen och vidareutveckla ett användarvänligt stöd. Ett syfte med framtagandet av bedömningsstödet har varit att stärka barnperspektivet och därför bör fokus fortsättningsvis även läggas på att utforska barnens erfarenheter av umgänge och socialtjänstens arbete med umgänesfrågan. Estimerad tidsåtgång: 30 veckor.

Målsättning: FoU Södertörn arbetar under år 2018 vidare med resultaten av utvärderingen för att vidareutveckla och finslipa ett bedömningsstöd där professionen med sina erfarenheter har varit kunskapskälla i arbetet mot en evidensbaserad praktik. I fortsatt projekt ska umgänesfrågan också belysas utifrån barnens erfarenheter för att ytterligare stärka barnperspektivet och brukares erfarenheter av socialtjänstens stöd.

Utvärdering av konflikt och försoning

Bakgrund: Nätverket för konflikt och försoning har arbetat under många år - initialt med medel från Folkhälsoinstitutet och numera utan externa medel. Varje år hålls gemensamma erfarenhetsutbytesdagar samt introduktion i arbetssättet för nyanställda. Initiativet till en utvärdering av arbetssättet kommer från nätverket och Värmdö, Haninge och Huddinge vill delta.

Omvärldsanalys: Under 2000-talet har antalet vårdnadstvister ökat mycket i Sverige trots att antalet skilsmässor i stort har varit konstant. När föräldrar är i vårdnadskonflikt påverkar det även barnen. De berörda barnen kan utveckla symtom på psykisk ohälsa såsom internaliserande, externaliserande och somatiska symtom. Det visar såväl svensk som internationell forskning.¹⁸ Särskilt hårt drabbas barn när

---

¹⁸ Bergman, Ann-Sofie och Rejmer, Annika (2017) "Det är klart att barnen blir lidande" Om barns mående när föräldrar är i vårdnadstvister", *Socialmedicinsk tidskrift*, nr 4.

föräldrakonflikterna blir högintensiva och långvariga. Många barn vars föräldrar är i vårdnadstvist blir också aktuella inom socialtjänstens utredningsenheter efter orosanmälningar. Barnen kan parallellt vara aktuella inom Familjerätten och Barnenheten. I en del fall pågår vårdnadskonflikterna under lång tid. I andra fall återkommer föräldrarna till familjerättsenheten och domstolen vid upprepade tillfällen och har svårt att finna hållbara lösningar. För de barn och föräldrar som lever i denna situation är det en stor påfrestning. Det finns ett stort behov av aktuell kunskap om vilka insatser som bäst hjälper föräldrarna och i förlängningen deras barn.

Kort beskrivning: Utvärderaren följer familjerättssekreterarens och domarens kontakter med familjen, ställer frågor om vad de vill, hur det besvaras av familjen, och frågar hur de utvärderar sitt arbete tillsammans med familjen. Kontakten omfattar motivationsfas, arbetsfas och avslut i ett gemensamt samtal. Vid avslut formuleras bedömning av resultatet: vad hände och hur ska man betrakta det, i synnerhet ur barnets perspektiv? Estimerad tidsåtgång: 25 veckor.

Målsättning: Att utvärdera arbetssättet Konflikt och försoning utifrån effekt och nytta.

IBIC och genomförandeplaner (fortsättningsprojekt)

Bakgrund: FoU har på uppdrag av funktionshinderchefsnätverket arbetat med svårigheter, möjligheter och goda exempel avseende genomförandeplaner tillsammans med utvecklingsledarnätverket för funktionshinder. Då flera kommuner ställer om för att arbeta enligt IBIC föreslog chefsnätverket en fortsättning av projektet formulerat utifrån IBIC och dess livsområden.

Omvärldsanalys: IBIC bygger på ICF som utvärderats avseende medicinsk och habiliterande omvårdnad. Huruvida det lämpar sig för att tillgodose sociala behov är inte utvärderat.

Kort beskrivning: FoU studerar initialt befintliga dokument och skrifter om IBIC och ICF för att på så sätt och till stöd för kommunerna skapa en gedigen kunskapsgrund. FoU följer utvecklingen inom kommunerna (bl a genom utvecklingsledarnätverket) för att fånga upp aktuella frågeställningar samt möjliggöra ett utvärderingsprojekt. Viktiga frågor att besvara är: Är IBIC det heltäckande system som sägs? Motsvarar systemet funktionshinderområdets behov? Estimerad tidsåtgång: 8 veckor.

Målsättning: Att understödja kommunerna i deras arbete med IBIC genom att kritiskt granska dess grundvalar och effekter på det sociala arbetet inom funktionshinderområdet.

Projekt inom försörjningsstöd

Bakgrund: Försörjningsstöd är den verksamhet inom socialtjänstens områden som fått minst utrymme hos FoU Södertörn samtidigt som det är ett stort område inom socialtjänsten. Sedan tre år är FoU medarrangör till en försörjningsstödskonferens och FoU har upparbetade kontakter med KNUT inom försörjningsstödsområdet.

Omvärldsanalys: Framförallt det långvariga försörjningsstödet ser inte ut att minska.¹⁹ Det pågår ett stort arbete i kommunerna för att hitta rätt insats till rätt person och lotsa personer till rätt instans. Forskning visar att försörjningsstödet fortfarande har stora variationer beroende på handläggare.²⁰

Kort beskrivning: I samverkan med försörjningsstödsområdet skapa ett projekt utifrån samtidens och framtidens utmaningar. Skapa möjligheter att granska det arbete som pågår i kommunerna men också skapa förutsättningar för förbättringar avseende metoder. Estimerad tidsåtgång: 25 veckor.

Målsättning: Att förstärka kvalitetsarbetet inom ekonomiskt bistånd.

---

¹⁹ Öppna jämförelser 2017.

²⁰ Stranz, Hugo; Karlsson, Patrik och Wiklund, Stefan (2017) "The wide-meshed safety net: Decision-making on social assistance eligibility in Sweden", *European Journal of Social Work*, 20(5), s. 711-723.

Fokusområde samverkan

Samordnad vård för missbruksproblematik och psykisk ohälsa

(fortsättningsprojekt)

Bakgrund: Botkyrka kommun, Beroendecentrum Stockholm samt Psykiatri Sydväst har bedrivit ett genomförandeprojekt under perioden 2015–2017 för att för att förbättra samverkan kring personer med psykisk ohälsa och missbruk/beroende. Det övergripande syftet med samverkansuppdraget var att målgruppen med samsjuklighet ska få samtida, samordnade och effektiva insatser samt att insatserna och stödet till målgruppen utvärderas och vidareutvecklas genom systematisk dokumentation och forskning. I uppdraget ingick en webbaserad utbildning om SIP (samordnad individuell plan) och samsjuklighet för personal.

Omvärldsanalys: En aktuell utmaning inom socialtjänstens missbruksvård är att bemöta komplexa vårdbehov bland klienter med både missbruk och psykisk ohälsa. Trots lagstadgad skyldighet att genomföra samordnad individuell planering (SIP) har det visat sig svårt att få till användandet och att genomföra det med brukares medverkan, vilket lett till satsningar bl a från SKL på att öka kunskapen om och användande av SIP. Utifrån den kartläggning av öppenvården som FoU nyligen genomfört är samverkan mellan kommun, psykiatri och beroendevård fortsatt problematisk. Integrerad vård saknas, trots att detta rekommenderas i de nationella riktlinjerna. SIP används, men inbokade SIP-mötena genomförs sällan och det är oklart om det leder till tillfredsställande lösningar utifrån brukarperspektiv. Personer med samsjuklighet har ofta mer allvarlig problematik, mer omfattande sociala och hälsomässiga konsekvenser, upplever mer svårigheter i behandling och har sämre behandlingsutfall än andra brukare.²¹ Utvecklingen av integrerad vård måste ske utifrån brukarnas heterogena behov och upplevelser av vården.²² Kännedom om brukarnas behov och upplevelser är således avgörande för att utveckla en fungerande verksamhet. Om vården bättre kan tillmötesgå brukarnas behov förväntas följsamheten i behandling öka och därmed ge förbättrade resultat.

Kort beskrivning: I samarbete med Botkyrka kommun, Beroendecentrum Stockholm samt Psykiatri Sydväst och i linje med den gällande avsiktsförklaringen kring FoUU-samarbete mellan landstinget och socialtjänsten i Stockholms län genomför FoU Södertörn ett projekt kring utveckling av samordnad vård. FoU följer det bedrivna utvecklingsarbetet och genomför intervjuer med brukare (vid flera tillfällen för att följa processen) och personal samt granskar dokumentationen i ett antal ärenden för att identifiera utvecklingsbehov och framgångsfaktorer. Estimerad tidsåtgång: 25 veckor.

Målsättning: Projektet ger ökad kunskap om brukares upplevelser av SIP och konkreta förbättringsförslag till hur vården och arbetet med SIP och samordning kan utvecklas. Projektet har potential att inbringa innovativ och kvalitetshöjande kunskap kring samordnad vård, inte bara för medborgare i Botkyrka utan även i andra kommuner.

---

²¹ Morisano, D., Babor, T.F. och Robaina, K.A. (2014) "Co-occurrence of substance use disorders with other psychiatric disorders: implications for treatment services", *Nordic Studies on Alcohol and Drugs*, 31(1), 5-25.

²² Brousselle, A., Lamothe, L., Sylvain, C., Foro, A., och Perreault, M. (2010) "Integrating services for patients with mental and substance use disorders: What matters?", *Health Care Management Review*, 35(3), 212-223.

Utvecklade öppenvårdsinsatser för personer med beroendeproblematik och deras anhöriga (fortsättningsprojekt) (Externfinansiering Nynäshamn 2019)

Bakgrund: Externfinansiering Nynäshamn

Omvärldsanalys: Fler än tidigare vårdas inom hälso- och sjukvården och inom socialtjänstens missbruksvård på grund av missbruk. Klienterna inom socialtjänsten har alltmer komplexa vårdbehov, och andelen klienter med tungt missbruk och psykisk ohälsa har ökat.²³ Kartläggningar visar att den vård och stöd som erbjuds målgrupperna i låg utsträckning utgår från tillgänglig kunskap och riktlinjer. Den är i hög utsträckning akutdriven och bedrivs på en hög vårdnivå. Kommunernas kostnader för externa placeringar är ofta höga, men ger många gånger otillfredsställande resultat och följs inte alltid av ändamålsenlig eftervård, vilket leder till att behandlingar måste upprepas i onödan.²⁴ En utmaning för missbruks- och beroendevården är att vända detta mönster. Detta kräver insatser på många områden (samordning, brukarinflytande, relevanta insatser och arbetssätt, uppföljning) och kan initialt bli dyrare men i längden innebära en mer effektiv användning av resurserna.

Kort beskrivning: Nynäshamns kommun genomför en treårig satsning för att utveckla den befintliga öppenvården i enlighet med den överenskommelse som är framtagen mellan Stockholms läns landsting och kommunerna i Stockholms län. Ett övergripande mål är att minska externa placeringar genom att se över och öka kvaliteten på det interna insatsutbudet. I utvecklingsprojektet prövas Kognitiv beteendeterapi (KBT) och Supported employment (SE). Vidare ska anhörigstödet utvecklas, informationen om det stöd som finns att tillgå ska nå fler kommuninvånare, och samordningen internt och med externa aktörer ska förbättras. Uppföljning av resultaten av insatserna ska prövas, bl a genom användandet av UBÅT. FoU Södertörn följer satsningen genom en lärande utvärdering. Vilka erfarenheter görs under utvecklingsarbetet – och hur kan dessa erfarenheter bidra till att projektaktiviteterna leder till verkliga förbättringar av verksamheten? Att utvärderingen är lärande innebär att resultat kontinuerligt förs tillbaka till projektet, som underlag för eventuella korrigeringar under processens gång. Estimerad tidsåtgång: 12 veckor.

Målsättning: Resultatet redovisas fortlöpande till verksamheterna som ett stöd i utvecklingsarbetet samt i skriftlig och muntlig form till projektets styrgrupp i april 2019.

---

²³ Socialstyrelsen (2017) Individ- och familjeomsorg – Lägesrapport 2017.

²⁴ Vårdanalys (2016) *Samordnad vård och omsorg. En analys av samordningsutmaningar i ett fragmenterat vård- och omsorgssystem*; SKL (2016) *Kartläggning integrerade verksamheter och arbetssätt. Uppdrag Psykisk Hälsa 2015*; Bringlöv, Åsa (2016) *Varför kommer de tillbaka? Missbruksvård för personer med komplexa problem – analys av sex Mångbesökarkartläggningar*. FoU Södertörn rapport nr 145/16.

Kompetensutveckling och samverkan inom missbruksområdet

Inom ramen för önskemål från FoU Södertörns missbrukschefsnätverk och på uppdrag av det regionala samrådet för psykiatri och beroende (stimulansmedel Uppdrag Psykisk Hälsa) planeras kompetensutveckling för att stärka samverkan kring personer med psykisk ohälsa och missbruksproblem. Eventuellt kan även utbildningsinsatser för stöd och behandling av spelproblematik ingå. En övergripande projektplan formuleras av hälso- och sjukvårdsförvaltningen baserad på en enkät till de lokala samråden utifrån behov av en gemensam plattform med fokus på kunskapsutveckling. Projektplanen presenteras i början av 2018. För FoU kan detta komma att innebära extern finansiering för att i samarbete med landstinget och övriga FoU-enheter bedriva kompetensutveckling för personal i missbruks- och beroendevården. Estimerad tidsåtgång: 10 veckor.

Vad gör socialpsykiatrins brukare på dagarna?

(fortsättningsprojekt)

Bakgrund: FoU har i flera projekt undersökt insatsen boendestöd för personer med psykisk funktionsnedsättning, framför allt ur ett brukarperspektiv. Syftet har varit att lyfta fram de komponenter som gör insatsen *stödjande*. I samband med dessa flertaliga djupintervjuer med personer som erhåller stöd från socialtjänstens socialpsykiatri, har de gjort oss uppmärksamma på betydelsen av socialpsykiatrins sysselsättningsverksamheter. Dels för dem som tillbringar en avgörande del av sin tid vid dessa verksamheter, dels för dem som *inte* har någon organiserad sysselsättning i sitt liv.

Omvärldsanalys: Betydelsen av att ingå i ett socialt sammanhang, att vara värderad och efterfrågad och ha möjlighet att utvecklas som människa och samhällsmedborgare torde vara väl känt. Detta gäller givetvis även för personer med psykisk funktionsnedsättning. Tidigare forskning avseende organiserade verksamheter inom detta fält är begränsad (ett undantag är studier om metoden IPS, Individual Placement and Support, med inriktning mot arbete eller studier). Utvärderingar av enskilda verksamheter har dock genomförts som påvisar väsentliga faktorer ur ett brukarperspektiv²⁵: ett variationsrikt utbud, stöd till arbetsliv eller studier, vikten av gruppverksamheter *och* möjligheten till individualiserat utrymme, social förändring och återhämtning, etc. Det räcker dock inte med att det finns verksamheter att tillgå – det kan även krävas stöd för att ta sig dit.²⁶ Även ålder och kön har betydelse: unga vuxna kan behöva egna arenor likväl som vissa inriktningar kan locka män mer än kvinnor och vice versa. Slutligen vet vi att det finns personer som *inte* ingår i ett organiserat sysselsättningsområde, trots att de har kontakt med andra delar av socialtjänsten.²⁷

---

²⁵ Andersson, Gunnel (2007) *Uppföljning av Kravatten – en verksamhet för unga vuxna med psykisk ohälsa*. Hägersten och Liljeholmens stadsdelsförvaltning, Stockholms stad; Andersson, Gunnel (2008) *En brukaruppföljning av den socialpsykiatriska verksamheten ToRa*. Hägersten och Liljeholmens stadsdelsförvaltningar, Stockholms stad.

²⁶ Andersson, Gunnel (2006) *Gör man något får man ett liv. En metod-, kartlägnings- och intervjustudie om sysselsättning för yngre personer med psykisk ohälsa*. Kompetensfonden, stadsledningskontoret, Stockholms stad, Hägersten och Liljeholmens stadsdelsförvaltningar.

²⁷ Andersson, Gunnel, Bons, Tomas., Bringlöv, Åsa och Christophs, Irja (2016) *En studie om Socialpsykiatriska enheten i Botkyrka. Utvecklingsprojekt*, FoU Södertörn.

Kort beskrivning: FoU Södertörn kartlägger vilken typ av aktiviteter/arbete som kommunerna erbjuder de av socialpsykiatriens brukare som saknar sysselsättning på den reguljära arbetsmarknaden eller studiesammanhang, samt deltagarnas sammansättning, öppettider osv. I nästa steg utgår vi från kartläggningens resultat vilket bl a kan innebära intervjuer med brukare i olika kommuner om vad de gör på dagarna, huruvida de ingår i någon organiserad verksamhet, och om inte: vad gör de när detta saknas? Estimerad tidsåtgång: 25 veckor.

Målsättning: Målsättningen med projektet är att identifiera nyttan av samt utvecklingsbehov inom kommunernas verksamheter för personer med psykisk funktionsnedsättning. Det innebär både att ringa in nyttokomponenterna inom de befintliga verksamheterna och dess effekter, samt att påtala behov av utveckling kopplat till den kunskap som studien genererat. Målsättningen är även att främja kunskapsöverföring och erfarenhetsutbyte mellan Södertörnskommunerna för att på så sätt maximera nyttan med detta kommunövergripande projekt.

Hemma – ett sexualupplysningsprojekt för familjehem (fortsättningsprojekt)(Externfinansiering Arvsfonden avslutas mars 2020)

Bakgrund: Bristen på information om sexualitet och reproduktiv hälsa till familjehem uppmärksammades på en familjehemutbildning. Utvecklingsledaren inom familjehemsvården arrangerade därför tillsammans med RFSU en föreläsning riktad till familjehem år 2015. Idén om projekt väcktes och RFSU gjorde ansökan till Arvsfonden som beviljade medel.

Omvärldsanalys: Bristande fokus på placerade barns hälsa har uppmärksammats i den nationella satsningen inom social barnvård. I samband med det ökade antalet ensamkommande ungdomar initierades också en massmedial debatt om normer runt sexualitet och relationer. Inom ramen för detta projekt hanteras sådana frågor utifrån ett normkritiskt perspektiv.

Forskning visar att placerade ungdomar har ett större risktagande och i högre utsträckning finns med i riskgrupper såsom "sex mot ersättning" och "sexuell utsatthet på nätet" . I en kunskapsöversikt från Nordens Valfärdscenter presenteras att tonårsföräldraskap är betydligt vanligare bland placerade unga jämfört med jämnåriga.²⁸ Forskning visar även att de i högre utsträckning har bevittnat sexuellt våld/övergrepp, själva varit utsatta eller utsatt andra.²⁹

Kort beskrivning: FoU Södertörn i samarbete med RFSU vill med detta projekt öka den sexuella och reproduktiva hälsan hos unga som är placerade i jour- eller familjehem. Estimerad tidsåtgång: 30 veckor.

Målsättning: med utgångspunkt i socialtjänstens och familjehemmens erfarenheter av placerade ungdomar samt RFSU:s gedigna kunskaper om sexualupplysning skapa synergier för nya metoder att arbeta med frågor om sexuell hälsa och normer. Att skapa en skräddarsydd utbildning för familjehem

---

²⁸ *Barn kan inte vänta. Översikt av kunskapsläget och exempel på genomförbara förbättringar*(2015) Nordens välfärdscenter.

²⁹ *Sex mot ersättning. Utbildningsmaterial om skydd och stöd till barn och unga* (2015) Socialstyrelsen.

och utbilda där målet är att de ska bli tryggare med att prata med placerade ungdomar om säkrare sex, ömsesidighet och relationer. Ta fram ett arbetsmaterial för spridning.

Samarbete med akademien - ansökning om forskningsmedel

Bakgrund: FoU Södertörn är genom avtal knuten till två högskolor. Samarbete med lärosäten sker också inom ramen för enskilda projekt. Projekten gynnas av FoU:s kunskaper inom praktisk forskning och kunskaper om kommunernas utvecklingsbehov och lärosätenas tillgång till en kritisk massa. Under 2018 fortsätter samverkan med högskolor och universitet och dessutom undersöks möjligheterna att gemensamt ansöka om forskningspengar inom välfärdsforskning.

Omvärldsanalys: Regeringen satsar under 2018 på "Tillämpad välfärdsforskning" som syftar till klient- och praktisk forskning inom socialtjänstens verksamhetsområden.³⁰ Här öppnar sig stora möjligheter för FoU att söka forskningspengar tillsammans med lärosäten. Om ansökningarna beviljas finns möjligheter till stora externfinansierade forskningsanknutna projekt baserade på ägarkommunernas behov av att utvärdera befintliga arbetssätt och möjligheter att skapa förutsättningar för nya arbetssätt.

Kort beskrivning: Att i samarbete med lärosätena undersöka möjligheterna för gemensamma forskningsansökningar för att öka kunskapsbasen inom praktisk forskning inom socialtjänstens område. Estimerad tidsåtgång: 3 veckor.

Målsättning: Stärka samarbetet med akademien, synliggöra kommunernas utvecklingsbehov inom ramen för forskning, förhoppningsvis få medel till fleråriga projekt.

---

³⁰ *Kunskap i samverkan*. Prop. 2016/17:50